

SGP
PUTTEN

BROODNODIG

UNIEK PUTTEN

2026-2030

Kort verkiezingsprogramma

Broodnodig!

Voorwoord en leeswijzer

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de SGP. Na “Woord houden” in 2018 en “Bouwen op Vertrouwen!” in 2022 presenteren we in 2026 “Broodnodig!”

Net als in 2018 en 2022 heeft die kop een dubbele lading. We kiezen daar bewust voor omdat we denken dat er meer dimensies in het leven zijn. Niet alleen horizontaal, maar ook verticaal. We leven in de eerste plaats niet voor onszelf, maar voor God en voor elkaar.

Crisis in Nederland en de wereld. We hebben iets anders nodig: Broodnodig!

We zien dat de problemen in de samenleving ons boven het hoofd groeien. De ene crisis is nog niet opgelost of de volgende dient zich al weer aan: toeslagen crisis, migratie crisis, stikstof crisis, netcongestie, polarisatie, cancelcultuur, elkaar uitsluiten, toegenomen suïcide onder jongeren, overspannenheid, zinloosheid, het is aan de orde van de dag.

Dat is in Nederland. In de wereld is er onrust in het Midden-Oosten, hongersnood in Soedan, oorlog tussen Rusland en Oekraïne en er zijn veel mensen op de vlucht. Als mensen brengen we er maar weinig van terecht en komen we er steeds weer achter dat het leven niet maakbaar is. We hebben iets anders nodig: broodnodig!

Voor ons is dat het luisteren naar de Bijbel. God heeft ons geluk op het oog en geeft ons met de Tien geboden een route en gebruiksaanwijzing. We willen ons als SGP daarom door de Bijbel laten leiden. Onze speerpunten en standpunten zijn gebaseerd op de Bijbel.

De belangrijkste boodschap van de Bijbel is dat we Jezus nodig hebben. Hij heeft gezegd: Ik ben het Brood des Levens. Wie dat eet, heeft nooit meer honger.

De rol van de overheid en de dagelijkse politiek: Broodnodig!

U kent nu onze overtuiging. Hoe vertaalt zich dat naar de praktijk van alledag? U kunt dat lezen in dit verkiezingsprogramma. Eén van onze speerpunten gaat over het buitengebied, onze boeren en onze voedselvoorziening. Juist nu er zoveel aan de hand is in de wereld, moeten we zuinig zijn op onze primaire levensbehoeften en daar hoort eten en voedsel bij.

In Nederland hebben we een vruchtbare delta, hebben we de kennis en techniek en weten we op een hele efficiënte wijze voedsel te produceren. Niet alleen goed voor onze economie (elke agrariër brengt 15 arbeidsplaatsen mee), maar ook goed voor natuur en milieu. Hoe kan het dat we eieren importeren uit het buitenland waar ze onder minder diervriendelijke en minder milieuvriendelijke omstandigheden worden geraapt? Laten we dat in Nederland blijven doen. Putten is een agrarische gemeente en we produceren voedsel.

Daar moeten we zuinig op zijn. Dat is broodnodig!

SGP Putten: Broodnodig!

In dit verkiezingsprogramma kijken we terug naar ons verkiezingsprogramma van vier jaar geleden en laten we zien dat het gelukt is om veel daarvan te verwezenlijken. We zijn op de goede weg en we gaan er graag mee door. Natuurlijk zijn er nog wensen en kunnen dingen beter en daarom hebben we naast bekende speerpunten ook twee nieuwe. Of de SGP ook broodnodig is? Dat mag u op 18 maart 2026 bepalen. Stem SGP!

Een kort en een lang verkiezingsprogramma

Voor u ligt het korte verkiezingsprogramma. Dit is een samenvatting van ons volledige programma dat u op putten.sgp.nl kunt vinden. In dit verkorte programma vindt u vooral onze speerpunten. Die van vier jaar geleden en onze nieuwe. Omdat er veel meer gebeurd is en gebeurt laten we ook kort zien wat er nog meer bereikt is en gaan we ook in op enkele andere belangrijke onderwerpen zoals de rondweg. Tussendoor staan we stil bij Putten zelf.

Regelmatig verwijzen we naar het lange verkiezingsprogramma waar u meer informatie kunt vinden, maar dit korte programma is prima zelfstandig leesbaar. We hopen u hiermee een goed beeld te geven van waar we voor staan en dat het voor u voldoende reden is om 18 maart weer of voor het eerst SGP te stemmen.

Hartelijke groet, Ewoud 't Jong

1. Wat hebben we bereikt in 2022 - 2026

Een verkiezingsprogramma schrijven is niet moeilijk. Het waarmaken is al een stuk lastiger. Belofte maakt schuld. We kijken daarom naar onze 6 speerpunten van vier jaar geleden en laten zien dat we bereikt hebben. Met de wethouder economie, buitengebied, recreatie en toerisme in de gelederen is het gelukt kleur te geven aan onze speerpunten 3 en 4 over het buitengebied en de economie.

Maar we hoeven onszelf niet op de borst te kloppen, want het is niet alleen onze verdienste. In Putten werken we vooral samen. Met Gemeentebelangen Putten, de ChristenUnie en het CDA binnen de coalitie, maar net zo goed met de hele gemeenteraad en de inbreng van Wij Putten en de VVD. We doen het met elkaar. We kijken tevreden terug!

De 6 speerpunten van 2022

We herhalen de 6 speerpunten en de letterlijke tekst uit het vorige verkiezingsprogramma en sommen op wat we bereikt hebben.

1 Adempauze op zondag

In onze 24-uurseconomie hollen we maar door. De druk op jong en oud is enorm. Burn-out, depressieve gevoelens en stress zijn regel en geen uitzondering. Hoe goed is het dan een rustdag te hebben om op adem te komen. Hiermee beschermen we de mensen die het niet bij kunnen benen, maar ook werknemers en kleine ondernemers. De zondag is bij uitstek de dag om op adem te komen in de kerk. De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij het Woord van God, dat uit Zijn Mond gaat. Dat geeft adem en Leven.

Wat hebben we bereikt in 2022-2026?

- De zondag is als rustdag behouden.

SGP
PUTTEN

2 Niemand staat alleen!

Twee jaar corona heeft een aanslag gedaan op onze solidariteit en zorgt letterlijk en figuurlijk voor afstand. Afstand die alleen maar groter wordt. Wij willen terug naar samen leven. De kloof kunnen we overbruggen door extra tijd en aandacht in te ruimen voor elkaar. Oprecht luisteren naar elkaars standpunten zoals bijvoorbeeld het wel of niet laten vaccineren. We willen het veel breder trekken en aandacht vragen voor welke vergeten individu of welke minderheid dan ook. Zo komen we weer tot samen leven en staat niemand alleen.

Wat hebben we bereikt in 2022-2026?

- Artikel 1 van de Grondwet is in de hal van het gemeentehuis op de muur geschilderd
- Gebruik van een blindenmal voor het stemmen bij verkiezingen
- Een openbaar (invaliden-)toilet onder het politiebureau
- Extra parkeerplekken voor invaliden op het Fontanusplein en in het centrum
- Dementievriendelijke gemeente geworden (landelijke certificering die meerdere jaren voorbereiding vraagt succesvol afgerond)
- Dorpsgesprekken geïnitieerd over moeilijke thema's als abortus, geloofsvrijheid, diverse vormen van seksualiteit en zelfbeschikkingsrecht
- Avond georganiseerd voor recreatieondernemers over bereikbaarheid en mogelijkheden voor minder valide mensen en ouderen met dementie
- Winkeliers de mogelijkheid geboden hun winkels op toegankelijkheid te laten testen en een embleem te verdienen (via mkb toegankelijke route)
- De samenwerking met het Inclusiepanel geïntensiveerd
- Beleidsplan "Meedoen in gelijkwaardigheid 2024-2027" in de gemeenteraad vastgesteld; hierbij hoort een uitvoeringsprogramma dat doorlopend wordt uitgevoerd

Wat willen we nog meer in 2026-2030?

Niet dat het onbelangrijk is, maar we hebben in 2026 voor andere speerpunten gekozen.

We willen vooral door met het huidige beleid. We zien wel dat het moeilijk is om doelgroepen te bereiken. Niemand loopt graag met zijn specifieke kenmerk te koop.

Hoe weet je dan dat er vraag naar hulp is? Hoe weet je dat er een probleem speelt?

We denken dat hier nog wel wat te winnen valt en willen daarom naast het huidige beleid:

- De samenwerking met de participatieraad en het inclusiepanel verstevigen
- Ruimte geven aan initiatieven uit de maatschappij die activiteiten organiseren voor doelgroepen

3 Boervriendelijk buitengebied

In ons kleine dichtbevolkte land moeten we keuzes maken en woekeren met de ruimte. Ruimte voor de boeren is voor ons van levensbelang. Zij zorgen voor ons voedsel en voor broodnodige innovatie. Ook voor onze economie zijn ze van groot belang. Tegelijk sluiten we onze ogen niet voor de realiteit en willen we stoppende agrariërs (hun keuze en niet de onze!) faciliteren met goede mogelijkheden voor functieverandering.

Wat hebben we bereikt in 2022-2026?

- Onderzoek door onafhankelijk bureau onder agrariërs (150 deelnemers) met in beeld brengen wensen toekomst buitengebied; input voor huidig en toekomstig beleid
- Vanaf 2024 actieve participatie in Food Valley op thema's landelijk gebied en voedsel

- Regionaal Perspectief Landelijk Gebied (RPLG) met de andere 8 gemeenten uit de Food Valley vastgesteld (Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen)
- Meedraaien in uitvoeringsprogramma RPLG waaronder biodiversiteit, emissiereductie, het optimaal benutten van landbouwgronden en regionaal voedsel
- Projecten tegen voedselverspilling in horeca en op school (koken met restvoedsel)
- Contacten met agrariërs verstevigd via klankbordgroep en regelmatig overleg
- Gedeputeerde provincie 2x naar de Aker in Putten gehaald (1x Drenth en 1x Zoet)
- Regionaal functieveranderingsbeleid Food Valley geëvalueerd en aangepast
- Aanzet tot lokale aanpassingen op functieveranderingsbeleid gegeven
- Duidelijke piketpalen rond stikstof geslagen. Iedere sector moet leveren; geen gedwongen uitkoop; eerst PAS-melders legaliseren; geen koppelen op landelijke wetgeving.
- Met Food Valley uitvoeringsplan stikstof opgesteld en aangeboden in Den Haag
- Geluidbeleid buitengebied Putten geëvalueerd en aangepast
- Deelnemer geworden van Schone Lucht Akkoord

Wat willen we nog meer in 2026-2030?

- Boeren en buitengebieden blijft één van onze speerpunten in 2026!

4 Ruimte voor ondernemers

Putten is een dorp van ondernemers; grote, maar ook veel kleine. We willen deze ondernemers faciliteren en we zijn blij dat na lang praten en keuzes maken de Henslare nu gerealiseerd wordt. Met de omkleuring van het bedrijfsgebied aan de Ambachtstraat naar wonen en de vele Puttense ZZP-ers in het buitengebied blijft er vraag naar meer bedrijventerrein. Hierbij trekken we met de regio en provincie op. Ook recreatieondernemers en winkeliers vergeten we niet.

Wat hebben we bereikt in 2022-2026?

- Bestemmingsplan bedrijventerrein Henslare 7 ha in gemeenteraad vastgesteld; eerste nieuwe bedrijventerrein na meer dan 20 jaar!
- Nieuw Regionaal Programma Werklocaties opgesteld met Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, waarbij voor Putten minstens 15 ha nieuw lokaal bedrijventerrein tot 2040 is veiliggesteld bovenop de vervanging van Sligroterrein en Ambachtstraat
- Parkmanagement op Hoge Eng gefaciliteerd; start van BIZ op 1-1-2026
- Contacten met Bedrijvenkring Putten (BKP) structureel en incidenteel verstevigd
- Gestart met centrumaanpak waarbij naast de Winkeliersvereniging WCP ook de vereniging van pandeigenaren Putten (VVPP) is aangehaakt; eind 2025 voor deze aanpak subsidie van de provincie binnengehaald
- Centrumstraten opgeknapt en opnieuw ingericht
- Economische visie vastgesteld in gemeenteraad met 4 sporen: 1 centrumaanpak 2 elk bedrijf op de juiste plek 3 recreatie en toerisme en 4 vitaal platteland; hierbij ook een uitvoeringsprogramma dat wordt uitgevoerd
- Putter Poorten op Prins Hendrikweg en Krachtighuizerheide gerealiseerd.
- Samenwerking met Puttense Recreatie Ondernemers Vereniging (PROV) verstevigd.
- Beleidskader recreatie met input van de recreatiesector in 2025 herzien
- In samenwerking met Ermelo en Leisure Lands aanpak van Nulde en Veluwe aan Zee
- Binnen Food Valley informeel participeren binnen bestuurlijk overleg economie

Wat willen we nog meer in 2026-2030?

- Ondernemers en ruimte voor ondernemers blijft één van onze speerpunten in 2026

5 Rentmeester vanuit het hart

We consumeren en consumeren en consumeren. We willen het consuminderen promoten en ook voor energie geldt dat besparing het meest duurzaam is. We faciliteren met subsidies het nemen van isolerende en energiebesparende maatregelen door burgers. We zetten in op zon op dak en niet op landbouwgronden. We kunnen niet zonder alternatieve vormen van energie (waterstof en kernenergie).

Wat hebben we bereikt in 2022-2026?

- Programma Duurzaamheid opgestart en verankerd in beleid. Het programma kent 4 lijnen: 1 energietransitie 2 klimaatadaptatie 3 circulaire economie en 4 biodiversiteit
- Faciliteren van leningen voor verduurzaming
- Met Food Valley werken aan Basiskwaliteit Natuur en Groenblauwe Dooradering
- Met Ermelo via DAPPER (Droogte-AanPak Putten Ermelo) werken aan bekenherstel en meer water vasthouden in het gebied
- In Bijsteren en Husselerveld mogelijkheden verkend van nieuwe vormen voor warmte
- Overleg met landgoedeigenaren opgestart

Wat willen we nog meer in 2026-2030?

- Op zoek naar een nieuwe locatie voor het afvalbrengrstation
- Onderzoek naar de mogelijkheid van een circulair ambachtscentrum
- We onderzoeken en stimuleren de mogelijkheden van een eigen energieopslag door inwoners en bedrijven; de netcongestie vraagt om creatieve antwoorden en investeringen van de overheid
- Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 9 van het lange verkiezingsprogramma

6 Putten bereikbaar!

De infrastructuur moet verder op orde worden gebracht. Snelwegen en provinciale wegen zijn verkeersaders en bevorderen bereikbaarheid en doorstroming. Een nieuwe rondweg om Putten is een must. Aan de andere kant houden we het dorpscentrum zo veel mogelijk verkeersluw en bevorderen verkeersveiligheid in het dorp waarbij snelheidsverschillen zo klein mogelijk moeten zijn en hebben we veel aandacht voor fietsers. Het openbaar vervoer houden we tenminste op het huidige niveau met een goed bereikbaar treinstation.

Wat hebben we bereikt in 2022-2026?

- Bij provincie handen op elkaar gekregen voor rotonde Hoofdlaan
- Bij provincie succesvol gelobbyd voor aanpak hele Voorthuizerstraat in één keer en niet in twee halve etappes
- Onderzoek naar rondweg opgestart
- Nieuw gemeentelijk verkeers- en vervoersplan opgesteld (GVVP)

Wat willen we nog meer in 2026-2030?

De rondweg vraagt natuurlijk onze aandacht. Hebben we die echt nodig en kunnen we het betalen? Wanneer we kijken naar de verkiezingsprogramma's van alle politieke partijen de afgelopen 15 jaar en naar de mening van stakeholders als het bedrijfsleven is iedereen voor een rondweg. De SGP ook.

- Besluit nemen over de rondweg
- Ondertunneling spoorweg Nijkerkerstraat
- Fietspad naar station afmaken

Zie voor een uitgebreide toelichting en motivering hoofdstuk 4 van ons uitgebreide verkiezingsprogramma. Omdat de rondweg een groot en belangrijk onderwerp is gaan we er ook in dit korte verkiezingsprogramma wat uitgebreider op in.

Rondweg; bereikbaarheid met oog voor mens en omgeving

We begrijpen goed dat er in het dorp en zeker in de bebouwde kom een brede wens leeft om vrachtverkeer uit de kern te weren. Ook wij willen dat ons dorpscentrum leefbaar en veilig blijven. Tegelijkertijd staan we als gemeente voor flinke uitdagingen: er is groei, er komt meer verkeer, en het doorgaande verkeer moet goed en veilig om het dorp heen geleid worden.

Daarom pleiten wij voor de aanleg van een zuidelijke ontsluitingsweg, of rondweg. Dat is niet nieuw, dat willen alle partijen in Putten al 20 jaar of nog langer en de rondweg stond altijd in alle verkiezingsprogramma's. Deze nieuwe infrastructuur is noodzakelijk om ons dorp bereikbaar én leefbaar te houden. We realiseren ons echter dat dit ingrijpend kan zijn voor bewoners in het buitengebied waar deze weg mogelijk komt te liggen. Hun zorgen nemen wij serieus. Daarom hebben wij een aantal harde randvoorwaarden:

Zorgvuldige landschappelijke inpassing: de nieuwe weg moet zoveel mogelijk opgaan in het landschap. Waar mogelijk kiezen we voor een half verdiepte aanleg, zodat geluid en zichtbare impact worden beperkt. Onder een zorgvuldige inpassing hoort ook dat we oog hebben voor de natuurwaarden in het gebied.

Veilige oversteekplaatsen: wij willen goede, ongelijkvloerse oversteekmogelijkheden voor fietsers en wandelaars. Zo verbinden we woonwijken, natuur en agrarisch gebied op een veilige manier met elkaar.

Eerlijke compensatie: wie aantoonbare schade ondervindt, moet op een eerlijke en rechtvaardige manier worden gecompenseerd. Dat geldt zowel voor bewoners als agrariërs die mogelijk geraakt worden in hun bedrijfsvoering.

Oog voor de agrarische sector: als de aanleg van de weg landbouwgronden doorsnijdt, moet worden gekeken naar passende oplossingen zoals ruilverkaveling. Zo houden we de agrarische structuur zoveel mogelijk in stand.

Slimme fasering en duidelijke keuzes: we maken heldere keuzes in de volgorde van aanpak, zodat er zo min mogelijk overlast is voor bewoners, bedrijven en bezoekers. We beginnen met het gedeelte tussen de Nijkerkerstraat en de Roosendaalseweg. Dit is belangrijk in verband met de aanleg van de woonwijk Halvinkhuizen en het bedrijventerrein Henslare. We takken aan de ene kant aan op de rotonde bij de Hersteld Hervormde Kerk en aan de andere kant is dit afhankelijk van het tracé-onderzoek voor het tweede gedeelte tot aan de Voorthuizerstraat.

Financiën: een rondweg kost geld. Waar het Rijk en de provincie het bouwen van woningen belangrijk vinden en met de regio's een woondeal sluit, kan het niet zo zijn dat het Rijk en de provincie geen financiële middelen beschikbaar stellen. Zonder een goede infrastructuur kunnen er geen woningen of bedrijven worden gebouwd. We zetten onze lobby bij provincie en Rijk voort. Tegelijk houden we er serieus rekening mee dat een groot deel door de gemeente gedragen moet worden. Als SGP vinden we dat op dit punt nog onvoldoende duidelijkheid bestaat. We hechten aan een gezonde financiële positie en dat kan maken dat we keuzes moeten maken met betrekking tot andere ambities of afzien van de rondweg.

Doorstroombaan: de rondweg is noodzakelijk om het verkeer in het centrum terug te dringen (denk aan de Harderwijkerstraat) en noodzakelijk om het verkeer van de woonwijk Halvinkhuizen en van bedrijventerrein Henslare af te wikkelen. Wanneer we de kaart van Putten bekijken zien we in het oosten bos, in het noorden grondgebied van de gemeente Ermelo en vormt aan de westkant de spoorlijn een barrière naar het randmeer en het buitengebied. Het lijkt logisch om nieuwe ontwikkelingen aan de zuidkant te laten plaatsvinden. We willen hierbij wel aan de Puttense kant van de rondweg blijven.

Tracé en leefbaarheid: bovenstaande randvoorwaarden zijn voor ons harde eisen. Hierbij is nog wel belangrijk en misschien wel het belangrijkste dat de sociale gevolgen ook goed in beeld zijn. Dat de bewoners van de omgeving elkaar nog steeds goed kunnen bereiken en veilig naar huis, naar school, naar de kerk, naar hun werk, naar familie en naar elkaar kunnen. De gemeenteraad heeft opdracht gegeven voor nader onderzoek naar het voorkestracé. Dat is ook ons vertrekpunt. De weg moet voldoende naar het zuiden liggen om als rondweg te kunnen fungeren, maar hoe noordelijker hoe beter om het buitengebied te sparen.

Conclusie: Onze visie is helder: een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling betekent verandering en dit betekent dat individuele belangen geraakt worden. We sluiten daarvoor niet onze ogen. Bereikbaarheid mag nooit ten koste gaan van leefbaarheid. Wij geloven dat het kan – met een eerlijk proces, oog voor detail en ruimte voor maatwerk. Dáár zetten wij ons als fractie voor in.

7 Een toegift

Onze speerpunten speelden een belangrijke rol bij de coalitie-onderhandelingen en bij het beleid van de afgelopen jaren. Dat omvatte natuurlijk meer onderwerpen. Zo benoemden we het bouwen van woningen niet als speerpunt, want dat vindt iedereen belangrijk. Toch willen we hier ook op dat terrein en nog een aantal meer, de bereikte resultaten laten zien.

Wat hebben we bereikt in 2022-2026?

- Bestemmingsplannen fase 1, 2 en 3 van Halvinkhuizen vastgesteld
- Bestemmingsplan fase 1 is door rechter beoordeeld en onherroepelijk!
- Woningbouw aan de Engweg tegenover de Klaas Bosstraat
- Woningbouw op de hoek Roosendaalseweg / van Geenstraat
- Woningbouw aan de Bilderdijkstraat, PC Hooftstraat en Jacob Catsstraat (40 woningen in gemixt programma van sociale huur, sociale koop en vrije sector)
- Start woningbouw (27 appartementen) op oude locatie Aldi
- Woningen voor woningstichting Putten op Roosendaalseweg gerealiseerd

- Nieuwbouw school de Akker
- Start bouw Hilary en Goorzicht: van recreatie naar wonen: 35 woningen voor alleen Puttenaren
- Centrumplan uitgevoerd; nieuwe bestrating, nieuw infrastructuur onder de grond
- Pleintjes aangelegd bij de pomp, op het Oranjeplein en bij 't Boekpunt
- Openingstijden horeca verruimd
- Nieuw integraal huisvestingsplan scholen in goed overleg met scholen vastgesteld
- Goede relatie met provincie Gelderland opgebouwd
- Actieve participatie door wethouders in Dagelijks Bestuur van Gemeenschappelijke regelingen van GGD en Omgevingsdienst
- Welkomstavond voor nieuwe inwoners 2x in het jaar

Deze lijst is zeker niet uitputtend. Zo is hij ook niet bedoeld. Maar het geeft een idee van wat er allemaal gedaan is! Meer resultaten vindt u in de 10 inhoudelijke hoofdstukken van ons uitgebreide verkiezingsprogramma.

2. Intermezzo: Putten nu

Veel van onze speerpunten zijn gerealiseerd. Moet er nog meer? En zo ja, wat dan? Eerst maar eens kijken wat u van Putten vindt en waar we als Putten staan. Door bezoeken van gemeenteraadsleden aan u als inwoner, door uw vragen aan gemeenteraadsleden, door uw inbreng tijdens onze fractievergaderingen, en door uw opmerkingen en ingevulde briefjes tijdens de wintermarkt in december 2025 hebben we het volgende beeld opgehaald.

Landschap / natuur

Ons dorp is gelegen op de rand van de Veluwe wat zorgt voor zeer diverse landschappen en natuur. Van het Veluwemeer en de uitgebreide polder vol weidevogels tot het Veluwemassief met zijn bossen en heidevelden. Hoogteverschillen van 0 meter boven zeeniveau bij Nulde tot 57 meter hoogte in het Sprielderbos. Landgoederen, weide, akkerland, houtwallen, bos, heideveldjes, beken, vennen, een randmeer, op het snijpunt van de Veluwe en de Gelderse Vallei hebben we het allemaal.

Historie

- Putten is echt heel oud. In 855 wordt ons dorp al genoemd in een acte van Folckerus. Putten heet dan nog Puthem.
- Nadat de kerk is gesticht rond het jaar 1000 vormen de diverse buurtschappen het kerkdorp Putten. Putten was toen en is nu nog een agrarische gemeente. In de 15^e eeuw worden Nijkerk en Voorthuizen verzelfstandigd.
- Putten stond in de Middeleeuwen onder invloed van kloosters in Duitsland zoals Paderborn. Daardoor is veel vastgelegd. Door archeologisch onderzoek en met hulp van opgravingen zoals in Rimpeler zijn we nog meer te weten gekomen.
- Ook de Razzia van Putten op 1 en 2 oktober 1944 die nog jaarlijks herdacht wordt, maakt de geschiedenis van ons dorp bijzonder. Elk jaar gaan we in november met Volkstrauertag vanuit Putten naar Ladelund in het noorden van Duitsland.
- Putters praoten, ons eigen unieke dialect.

Gemeente

- Het gemeentehuis is bereikbaar zonder afspraak en zonder 'nummertje trekken' om je paspoort of rijbewijs te vernieuwen. Je kan ook zelf digitaal een afspraak maken voor in de middag.
- Putten heeft lage gemeentelijke belastingen, ja is zelfs nr. 5 van goedkoopste gemeentes in Nederland voor een meer persoons huishouden.
- Ondanks lage belastingen Financieel de gezondste gemeente van de regio, ons dorp scoort bij jaarlijkse onderzoeken bijna altijd een 10.
- Parkeren is gratis.
- Wij zijn kampioen afval scheiden; we scheiden nu al 74% waar het landelijke doel voor 2035 65% is. De hoeveelheid restafval in 2023 is met 66 kilo per inwoner per jaar veel lager dan bij gemeenten van vergelijkbare omvang (128 kilo per inwoner).

Puttense tradities

- Rustdag op zondag
- Razzia herdenking op 2 Oktober
- Ossenmarkt 2^e woensdag in Oktober
- Grootse koningsdag, van luilakken, aubade, optocht, muziek, spelletjes tot vuurwerk.
- Pap klok die nog steeds elke avond luidt
- Grootste weekmarkt op woensdag

Bijzondere plekken in Putten

- Herdenking hof en gedachtenisruimte Oktober 44
- Bomentuinen Schovenhorst
- Bostoren van 40 meter hoog
- 'Delta' Schuuterbeek
- Putter Polder
- Zwaartepunt van Nederland
- Mariahoeve

Bruisend dorp

Er zijn in ons dorp veel, heel veel evenementen en die van een paar honderd tot meer dan tienduizend bezoekers trekken.

Ossenmarkt, Avondvierdaagse, Sinterklaasintocht, Putten op wielen, Beachpull, Winterfeest, zang/orgel concerten, Knolletjes feest, Indoor Putten, Atelierroute, Theater in Stroud, Truckfestijn, enzovoort.

Kortom: een dorp om van te houden. We hebben dit vertaald naar één van de nieuwe speerpunten: Putten een uniek en zelfstandig dorp. Laten we dat zo houden!

Putten een uniek en zelfstandig dorp

*Een fantastische plaats om te wonen, dicht bij de Randstad, snelweg en spoor.
Veel groen, natuur, water, hei en bos. Mensen groeten elkaar in de winkels en op straat.
Gemoedelijk, een mooi nieuw centrum, een goede weekmarkt. Rust op zondag.*

Een dorp dat nog samen feest viert op Koningsdag en Ossenmarkt en waarvoor veel oud-Puttenaren terugkomen. Maatschappelijke betrokkenheid. Grote opkomst bij informatieavonden en grote respons op onderzoeken en enquêtes. Wethouders die 50-jarige bruidsparen bezoeken. Financieel gezond, lage lokale lasten en een stabiel bestuur. Gratis parkeren. Te weinig woningen voor iedereen die in Putten wil wonen. Putten is geliefd!

3. De nieuwe speerpunten 2026 – 2030

We hebben teruggekeken, we hebben gekeken wie we als Putten nu zijn en waar we staan. Nu kijken we vooruit en we hebben nieuwe speerpunten geformuleerd. Er komen er vier terug en twee zijn er nieuw. Een uitgebreide toelichting en motivering vindt u in de 10 beschrijvende hoofdstukken van het uitgebreide verkiezingsprogramma. We sluiten hier elk speerpunt af met een aantal concrete punten die we de komende jaren willen realiseren.

De 6 nieuwe speerpunten van 2026

1 Adempauze op zondag

In onze 24-uurseconomie hollen we maar door. De druk op jong en oud is enorm. Burn-out, depressieve gevoelens en stress zijn regel en geen uitzondering. Hoe goed is het dan een rustdag te hebben om op adem te komen. Hiermee beschermen we de mensen die het niet bij kunnen benen, maar ook werknemers en kleine ondernemers. De zondag is bij uitstek de dag om op adem te komen in de kerk. De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij het Woord van God, dat uit Zijn Mond gaat. Broodnodig! In hoofdstuk 1 gaan we hier uitgebreider op in.

Het eerste speerpunt is natuurlijk de zondagsrust. Het is voor ons zo belangrijk dat we de uitleg en motivering uit ons uitgebreide verkiezingsprogramma hier integraal overnemen.

God heeft in Zijn wijsheid een rustdag aan de mens gegeven. Die rustdag is bedoeld om God te eren, Hem te dienen en naar elkaar om te zien. De zondag is in de christelijke traditie de rustdag. Daarom is de SGP principieel tegen (sport)evenementen en winkelpenstelling op de eerste dag van de week. Het is een overheidstaak om te zorgen voor de randvoorwaarden van de zondagsrust ten behoeve van de inwoners.

Ook vanuit maatschappelijk en sociaal oogpunt is het goed om wekelijks een rustdag te hebben. Daardoor nemen ons welzijn en onze gezondheid toe. Het lokale economische leven en een sociale arbeidsmarkt kunnen niet zonder rust op zijn tijd. De kleine winkeliers en de werknemers verdienen bescherming tegen de druk van een dreigende winkelpenstelling op zondag. Daarnaast is het ook vanuit duurzaamheidsoogpunt goed om een dag rust en dus ook minder verkeer te hebben. We geven hiermee ook een signaal af in een tijd waarin iedereen druk, druk is, mensen zichzelf voorbijrennen en zelfs jongeren overspannen raken en burn-out kennen.

Het argument dat we dit alleen maar zeggen omdat de Bijbel ons dit zegt en dat we daarmee onze wil opleggen aan anderen, is niet terecht. Niet alleen de zondagsrust, maar al onze standpunten toetsen we aan de Bijbel en voor alle regels en voorschriften geldt dat ze niet alleen een individueel belang maar ook een algemeen belang dienen. Net zo goed als er regels zijn voor het aantal dieren dat een boer mag houden, voor het aantal migranten dat u in een woning mag huisvesten en het aantal woningen dat er op een kavel mogen worden gebouwd, zijn er regels voor de openingstijden van de winkels.

Enkele concrete punten zijn:

- De zondag blijft een collectief rustmoment in onze samenleving en economie.
- Winkels blijven gesloten op zondag, conform de huidige situatie. We beschermen (kleine) winkeliers en werknemers tegen toekomstige druk of voorstellen om winkels op zondag te openen.
- De gemeente waarborgt dat niemand wordt gedwongen tegen het eigen geweten in te handelen. Vrijheid van meningsuiting en geloofsvrijheid blijven leidende principes.
- Algemene begraafplaatsen worden goed onderhouden.
- We houden de mogelijkheid grafrechten te kopen voor onbepaalde tijd.
- De SGP staat open voor natuur begraven

2 Wie is de wethouder

De contacten met maatschappelijke organisaties zijn aangehaald. De wethouder gaat op bedrijfsbezoek en er is halfjaarlijks een avond voor nieuwe inwoners. Toch weet niet iedereen de gemeente te vinden of haakt teleurgesteld af. Contact krijgen met de gemeente moet gemakkelijker en laagdrempeliger. Samen optrekken vraagt over en weer inspanning en begint met vertrouwen en met elkaar kennen. Een maandelijkse politieke markt, meer werkbezoeken van het college, een andere vergadercultuur. In hoofdstuk 2 gaan we hier uitgebreider op in.

Enkele concrete punten zijn:

- Putten blijft een zelfstandige gemeente
- Het gemeentebestuur zet zich in voor het versterken van lokale tradities en het gemeenschapsgevoel, zodat inwoners zich blijven herkennen in Putten
- We willen de politiek dichterbij de inwoner brengen door een maandelijkse politieke markt, meer werkbezoeken van burgemeester en wethouders en onderzoeken of een andere vergaderstructuur van de gemeenteraad beter werkt
- We willen de mogelijkheden om in contact te komen met de gemeente beter onder de aandacht brengen en wanneer antwoorden op vragen van inwoners meer tijd vragen, altijd helder communiceren wanneer iemand antwoord krijgt
- We zetten in op verdere inhoudelijke samenwerking met de Food Valley
- Buurtschappen en wijken hebben een eigen identiteit waar we rekening mee houden
- Belastingen verhogen we alleen met de indexering; leges horen kostendekkend te zijn

3 De boer, zijn voedsel en het buitengebied

In ons kleine dichtbevolkte land moeten we keuzes maken en woekeren met de ruimte. Ruimte voor de boeren is voor ons van levensbelang. Zij zorgen voor ons voedsel en voor broodnodige innovatie. Ook voor onze economie zijn ze van groot belang. Het belang van voedselveiligheid en voedselzekerheid wordt in Nederland te weinig onderkend. We zetten sterk in op samenwerking met de Food Valley en Food NL. Naast het belang van doorgaande boeren willen we ook oog hebben voor stoppende agrariërs en hen faciliteren middels heldere kaders in het lokale functieveranderingsbeleid. Bij dit speerpunt hoort ook dat we meer specifieke aandacht aan de buurtschappen willen geven. In de hoofdstukken 5, 9 en 10 gaan we hier uitgebreider op in.

Enkele concrete punten zijn:

- We zetten in op behoud van de agrarische sector; zo mogelijk ook in omvang
- Voedselproductie en voedselzekerheid zijn belangrijke pijlers in ons economisch profiel
- De gemeente ondersteunt, agrariërs die (deels) stoppen met hun bedrijfsactiviteiten bij het ontwikkelen van nieuwe of aanvullende economische activiteiten.
- We houden vast aan de geslagen piketpalen rond stikstof: Iedere sector moet leveren; geen gedwongen uitkoop; PAS-melders legaliseren; geen koppen op landelijke regels
- We blijven lobbyen voor het uitvoeringsplan stikstof Food Valley; dit is alleen uitvoerbaar wanneer Den Haag juridische zekerheid geeft en geld beschikbaar stelt
- We blijven lobbyen voor het nemen van beheersmaatregelen met betrekking tot de wolf. Het aantal roedels op de Veluwe moet fors naar beneden naar maximaal 2. We pleiten voor wolvenvrije zones.

4 Ruimte voor ondernemers

Putten is een dorp van ondernemers; grote, maar ook veel kleine. We willen deze ondernemers faciliteren en we zijn blij dat na lang praten en keuzes maken de Henslare nu gerealiseerd wordt. Met de omkleuring van het bedrijfsgebied aan de Ambachtstraat naar wonen en de vele Puttense ZZP-er in het buitengebied blijft er vraag naar meer bedrijventerrein. We mogen tot 2040 15 ha nieuw bedrijventerrein aanleggen en rekenen met minstens 10 ha vervangingsvraag: we gaan hiervoor Putten breed op zoek, bij de A28 of samen met Ermelo is ook in beeld, waarbij we versnippering willen voorkomen.. Ook recreatieondernemers en winkeliers vergeten we niet. In hoofdstuk 5 gaan we hier uitgebreider op in.

Enkele concrete punten zijn:

- We realiseren bedrijventerrein Henslare en gaan nog in 2026 op zoek naar nieuw bedrijventerrein; we willen verdere versnippering voorkomen
- We zoeken ruimte voor ten minste 15 ha nieuw bedrijventerrein en 10 ha vervangingsvraag
- We bevorderen samenwerking en organisatiegraad van bedrijven middels parkmanagement en bij voorkeur een BIZ
- We stimuleren innovatie door bedrijven en nemen beperkingen weg
- We zetten een breed centrumprogramma op om leegstand tegen te gaan en Putten voor de langere termijn op de kaart te houden
- We behouden en versterken onze recreatieclusters; ook aan de waterkant
- De gemeente behoudt de functie van bedrijfscontactfunctionaris die bedrijven helpt met al hun vragen en problemen.
- De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt gestimuleerd via losse projecten als de jaarlijkse Tech-beleef dag in september en verankerd in beleid

5 Puttens bouwen

Een nieuw speerpunt. Iedere partij is natuurlijk voor bouwen, bouwen, bouwen en toch maken we hier een speerpunt van. Want we moeten Puttens bouwen! Onze jongeren willen liever kopen dan huren. Om hen vast te houden moeten we meer sociale koop bouwen in plaats van sociale huur. Ook moeten we gelijkmatig bouwen. Liever elk jaar 100-150 dan 400 ineens. Dat kunnen de Puttenaren alleen niet absorberen en daar komen te veel Randstedelingen op af. We willen dorps en ruim bouwen, niet proppen. Na Halvinkhuizen zijn we misschien wel uitgegroeid. Liever bouwen we voor Puttenaren. Niet alleen voor jong, ook voor oud. We willen nu echt werk maken van een knarrenhofje. Meer hierover in hoofdstuk 10.

Enkele concrete punten zijn:

- We bouwen voor de Puttense inwoner, Puttense starter en Puttense vraag. Het aandeel sociale huur, goedkope koop en midden huur wordt afgestemd op de lokale behoefte, niet op landelijke quota.
- Inwoners en starters krijgen zo veel mogelijk voorrang bij de toewijzing van woningen
- De gemeente stimuleert de bouw van ouderenhofjes zodat senioren langer zelfstandig kunnen wonen in een sociale omgeving.
- Ouderen die langer zelfstandig willen wonen, worden actief ondersteund met voorzieningen en passende woonoplossingen.
- De gemeente bevordert (pre-)mantelzorgwoningen en maakt dit waar mogelijk vergunning vrij. Deze woningen mogen agrarische en andere bestaande bedrijvigheid niet beperken.
- We voldoen aan wettelijke opgaven voor statushouders, Oekraïners en asielzoekers
- De voorrang van statushouders bij huisvesting, net als van andere groepen die geen wettelijk recht op voorrang hebben, wordt geschrapt. We maken daarom werk van tussentijdse oplossingen (zoals bijvoorbeeld in Nijkerk: wonen bij Jaap).
- We zijn tegen wonen op vakantieparken. Buiten de recreatieclusters in Huinen, Koudhoorn en Veenhuizerveld kunnen parken zoals Hilary wel omkleuren.
- Bij zowel inbreiding als uitbreiding worden voorzieningen zoals groen, speeltuinen en wandelpaden nadrukkelijk meegenomen om de leefbaarheid te vergroten.

- We geven de buurtschappen meer aandacht te beginnen in Steenenkamer.
- We maken lokaal functieveranderingsbeleid; stimuleren wonen aan de rand van de bebouwde kom en in kernen en maken lichte bedrijvigheid mogelijk
- We geven specifiek aandacht aan het behoud van de landgoederen. Zij vormen een natuurlijke buffer met de Randstad.

6 Putten een uniek en zelfstandig dorp

Putten is een uniek dorp, waar het goed wonen, leven en toeven is. We zijn een Veluws dorp, een dorp met christelijke wortels, een agrarisch dorp, een dorp dat openstaat voor recreatie en toerisme, een dorp dat oog heeft voor de natuur, een dorp dat openstaat voor elkaar en voor de medemens, een dorp van doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg. Een dorp waar het bestuurlijk en financieel goed op de rit staat, een dorp dat met gezond boerenverstand zich gemakkelijk staande houdt. We houden van dat dorp! Zie ook deel 2 van dit korte verkiezingsprogramma.

Concrete punten (we noemen hier ook andere belangrijke onderwerpen) zijn:

- Parkeren blijft gratis
- We bouwen de nieuwe sporthal
- We realiseren Halvinkhuizen; 1300 woningen
- We zoeken een nieuwe plek voor het afvalbrengstation en onderzoeken de mogelijkheid van een circulair ambachtscentrum.
- De gemeente bevordert het plaatsen van een regenton door particulieren. Dit vermindert het gebruik van leidingwater en kan bijdragen aan het voorkomen van overbelasting van het rioolstelsel bij hevige regenbuien.
- We zijn tegen zonnepanelen op landbouwgrond. We leggen eerst daken vol.
- We zijn kritisch op windenergie; we zien mogelijkheden langs de A28. Gezondheidseisen zijn belangrijk bij plaatsen van windmolens.
- We steunen een onderzoek naar de mogelijkheid van kernenergie middels de door de provincie beoogde small modular reactor (smr).
- Zelfdoding is doodsoorzaak nummer 1 onder jongeren. De gemeente gaat actief aan de slag met uitvoering van de Wet integrale suïcidepreventie.
- De gemeente zorgt dat het recht op keuzevrijheid van zorgvragers wordt gewaarborgd, zodat zij zorg krijgen die aansluit bij hun levensovertuiging.
- Pleegouders en gezinshuisouders worden actief ondersteund en gestimuleerd.
- Onbetaald werk door vrijwilligers en mantelzorgers is onbetaalbaar; we behouden de jaarlijkse mantelzorgwaardering
- De gemeente zet zich in voor een inclusieve samenleving
- De gemeente kiest voor een brede aanpak van inclusie, waarin aandacht is voor de hele samenleving zonder nadruk op specifieke groepen of thema's.
- We hysen elke dag voor iedereen de Nederlandse vlag!

Kandidaten op de lijst

- 1 't Jong E.T. (Ewoud)
- 2 ten Klooster J. (Hans)
- 3 Reijersen van Buuren J.G. (Hans)
- 4 van den Brink J. (Jan)
- 5 de Jong H.A. (Huibert)
- 6 Rozendaal S. (Stefan)
- 7 Bloed C. (Kees)
- 8 Links F. (Erik)
- 9 Schaap C.A. (Constantijn)
- 10 Muis E.H.J. (Henk Jan)
- 11 de Goffau C.J. (Kees)
- 12 van der Elst J. (Koos)
- 13 van Driel G.B. (Giel)
- 14 Grotenhuis E.G.H. (Edwin)
- 15 den Braber H.T. (Henk)
- 16 van Sligtenhorst T.J. (Theo)
- 17 van Veldhuizen G.J. (Gert Jan)
- 18 Jansen R.H. (Reinand)
- 19 van Loo H.J. (Henk Jan)
- 20 van Rijn B.J. (Bart)
- 21 Buijtenhuis M.L.J. (Martijn)
- 22 van den Top S.J.A.L. (Sander)
- 23 Blok A. (Arien)
- 24 van Rijn B.J. (Bart)
- 25 van Meerten H.M. (Harco)
- 26 Rozendaal D. (Dirk)
- 27 van Moorselaar K. (Klaas)
- 28 van Lagen G. (Gerrit)

1 Ewoud 't Jong

2 Hans ten Klooster

3 Hans Reijersen van Buuren

4 Jan van den Brink

5 Huibert de Jong

6 Stefan Rozendaal

